

ABSTRAKT

Tato diplomová práce se zabývá problematikou vývojové dysfázie jako rizikového faktoru kochleární implantace. Zmíněná diagnóza může svým charakterem zásadně narušit vývoj řeči po kochleární implantaci. Hlavním cílem této práce byla identifikace a komparace využívaných komunikačních systémů osob s kochleárním implantátem a diagnostikovanou vývojovou dysfázií. V rámci charakteristiky úrovně verbální komunikace jsme se zaměřili na morfologicko-syntaktickou rovinu jazyka.

Kvalitativní šetření proběhlo na základních školách pro sluchově postižené. Výzkumný vzorek tvořilo pět žáků těchto škol. Žáci byli vybráni na základě užívání kochleárního implantátu, diagnostikované vývojové dysfázie a dalších určených faktorů. Potřebná data byla získána na základě pozorování a prostřednictvím dílčích subtestů testové baterie Diagnostika jazykového vývoje.

Provedeným šetřením bylo zjištěno, že preferovaný a častěji užívaný komunikační systém je i přes kochleární implantaci znakový jazyk. Všichni žáci z výzkumného souboru jsou schopni komunikace prostřednictvím mluvené řeči, kterou ale potřebují doplňovat a podpořit alespoň jednotlivými prvky znakového jazyka. Morfologicko-syntaktická rovina mluvené řeči byla nápadná u všech žáků výzkumného souboru. Žáci byli schopni aplikovat některá gramatická pravidla. Aplikovali je však rigidně a nepřipouštěli výjimky. Dále nebyli schopni tato pravidla vzájemně kombinovat.

Výsledky této práce přinášejí dílčí informace o komunikaci osob, kterým nebyla dosud věnována velká pozornost. Zjištěné informace je možné využít pro zefektivnění výuky těchto osob.

KLÍČOVÁ SLOVA

Kochleární implantace, vývojová dysfázie, komunikační systémy, znakový jazyk, mluvená řeč, morfologicko-syntaktická rovina